Caracteristica hidrologică a lunii <u>februarie</u> pentru teritoriul Republicii Moldova

Regimul hidrologic al lunii februarie se caracterizează, prin scurgerea apei în limita normei și periodic peste normă, totodată temperaturile negative din luna februarie contribuie la menținerea formațiunilor de gheață pe bazinele de apă cât și pe cursurile de apă sub formă de gheață la maluri, pod de gheață și pod de gheață cu ochiuri.

În unii ani din cauza apariției **moinelor** pe unele sectoare ale râurilor are loc distrugerea bruscă a gheții și apariția gheții plutitoare (**sloiuri**), care uneori formează **zăporuri.**

Moină este un fenomen meteorologic specific iernii, caracterizat printr-o perioadă de încălzire relativă a vremii, care aduce umezeală, ceață și temperaturi mai ridicate comparativ cu perioada de îngheț preexistentă. Acest proces provoacă topirea parțială sau completă a stratului de zăpadă și a gheții. Se produce atunci când masele de aer cald pătrund în regiunea respectivă.

Sloiurile sunt bucăți de gheață plutitoare, de dimensiuni variabile, care se formează pe suprafața apei în timpul iernii. Acestea se desprind din formațiunile de gheață mai mari, cum ar fi podurile de gheață sau zăporurile, și se deplasează pe cursul apei, adesea blocând sau influențând curgerea normală a râurilor**.**

Zăporul este o acumulare masivă de gheață în albia unui râu, care se formează de obicei în apropierea unui pod sau într-o zonă unde albia este mai îngustă, blocând parțial sau complet secțiunea râului. Acesta se formează prin îngrămădirea sloiurilor de gheață, care se suprapun unele peste altele în poziții diferite. Fenomenul de zăpor determină o creștere semnificativă a nivelului apei în amonte de barajul de gheață, în timp ce în aval nivelul apei scade considerabil.

Conform datelor multianuale, regimul de scurgere al râurilor din Republica Moldova în luna februarie este cu 10-40% mai mare decât în luna ianuarie.

Pe râurile Republicii Moldova, această lună este considerată perioada medie de început a fenomenului ,,Ape mari de primăvară", spre exemplu în anii 1977, 1978, 1981, 1997 – 2001, 2004, 2014, 2016, 2017, 2021, 2023. Cel mai timpuriu debut al Apelor mari de primăvară se atribuie decadei a III-a a lunii ianuarie (anii 1977, 1979, 1981, 2002).

Ape mari de primăvară reprezintă un fenomen hidrologic caracterizat prin creșteri lente și de lungă durată ale nivelului apei într-un râu, care se repetă relativ regulat în aceeași perioadă a anului. Aceste creșteri sunt determinate de topirea zăpezilor și de precipitațiile abundente din bazinele râurilor de câmpie în primăvară, respectiv de topirea zăpezilor și ploile din zonele montane în perioada primăvară-vară. Ca urmare, se produc inundații pe terenurile joase, în special în albia majoră a râurilor.

Probabilitatea viiturilor de iarnă în luna februarie comparativ cu luna ianuarie creşte, aceasta este condiţionată de moinele mai frecvente din perioada dată.

Debitele pentru această lună constituie:

În râul Nistru, postul hidrometric Hruşca: media lunară constituie - **237 m^3/s;**
maximul absolut - **1240 m^3/s** (27.02.1977);
minimul absolut - **47.0 m^3/s** (14.02.1984).

Maximul absolut pentru perioada de după darea în exploatare a lacului de acumulare Dnestrovsk (1982) constituie **874 m^3/s** (01.02.2002) și minimul absolut - **47.0 m^3/s** (14.02.1984).

Debitele medii lunare pentru toată perioada de observaţii variază în limitele **87.6 m^3/s** (1984) şi **521 m^3/s** (1977)

În râul Prut, postul hidrometric Şirăuţi: media lunară constituie - **40.3 m^3/s**;
maximul absolut - **265 m^3/s** (21.02.2014);
minimul absolut - **6.71 m^3/s** (28-29.02.2012).

Lacul de acumulare Costeşti - Stânca a fost dat în exploatare în anul 1978.

Debitele medii lunare pentru toată perioada de observaţii variază în limitele **10.7 m^3/s** (2012) până la **91.1 m^3/s** (2002).

Caracterizarea scurgerii unor râuri mici din Republica Moldova:

r. Răut - or. Bălţi	norma - **1.67 m^3/s**, maximul absolut - **28.5 m^3/s** (07.02.2003), minimul absolut - **0.13 m^3/s** (19.02.1976).
r. Răut - s. Jeloboc	norma - **11.4** m3/s, maximul absolut - **140** m^3/s (28.02.1960), minimul absolut - **0.18** m^3/s (12,13.02.1962).
r. Ichel - s. Goian	norma - **0.51 m^3/s**, maximul absolut - **6.55 m^3/s** (08.02.2003), minimul absolut - **0.012 m^3/s**(25.02 2002).
r. Botna - or. Căuşeni	norma - **1.23 m^3/s**, maximul absolut - **36.1 m^3/s** (21.02.1963), minimul absolut - **0.0 m^3/s** (1950 -1952, 1956, 1963).
r. Vilia - s. Bălăsineşti	norma - **0.62 m^3/s**, maximul absolut - **13.5 m^3/s** (24.02.1966), minimul absolut - **0.005 m^3/s** (10-11.02 1969).

Şef al Centrului de prognoze şi avertizări **Tatiana DASCAL**